

Улаанбаатар: ӨНӨӨДӨР

Өдөр +6
Шөнө -7

УЛС ТӨР

МОНГОЛД ГАДААДЫН БАНКУУД
ОРЖ ИРЭХ ҮҮ

ДЭЛХИЙ

ЕЛИСЕЙН ОРДНЫ
ЭЗЭН ХЭН БОЛОХ ВЭ

II нүүрт

IV нүүрт

Дугаарын **60** мөр

Монголд багш эмч нар л “хүн” юм уу

Н.БАТЗАЯА

Монгол Улс эдүгээ гурван сая хол давсан хүн амтай болжээ. Уг нь эдгээр гурван сая гаруй иргэн Монгол Улсын Үндсэн хуульд заагдсанаар ижил тэгш эрх эдлэх ёстой. Гэвч сүүлийн үед тэгш эрх хэмээх энэ үг утгаа алдлаа. Нийгмийн хэсэг бүлэг салбарынханд зориулагдаж эхэлсэн нь хэн бүхний нүдэнд илхэн. Тодруулаад хэлбэл, Монгол Улсад эмч багш нараас бусад нь хүн биш болчихож. Улсаас явуулж буй бодлого шийдвэр багш, эмч нарт л зориулагдах нь элбэг. Хамгийн энгийн жишээ дурьдахад, 2014 оны нэгдүгээр сард Монголын багш, эмч нар үндэсний хэмжээнд жагсаал, цуглаан өрнүүлэн нийгмийг хэсэг “савлуулан”.

Үргэлжлэл нь III нүүрт

Ж.ЭРДЭНЭБАТААР АЖЛЫГ НЬ ХИЙЛГЭ

Ч.ЧУЛУУН

Ж.Эрдэнэбатыг Монгол Улсын

29 дэх Ерөнхий сайдаар томилогдоход түүнийг “утсан хүүхэлдэй” гэх мэгчилэн элдвээр хэлцгээсэн.

Зарим нь “Ж.Эрдэнэбат чинь над шиг Орос дээд сургууль төгсөөгүй юм байна. Худалдаа үйлдвэрийн

дээд сургууль чинь дээр үеийнхээр бол техникум шүү дээ. Нягтлан бодогч мэргэжилтэй хүн Ерөнхий

сайд болчихлоо гэж үү” гэх утга бүхий зүйлийг бичиж байв.

Үргэлжлэл нь III нүүрт

Гэрэл зургийг Г.АРГУУЖИН

ЗАСАГ ДАРГА ЯРЬЖ БАЙНА

Г.МӨНХНАСАН: АРХАНГАЙ АЙМГАА ТАТААСГҮЙГЭЭР ХӨГЖҮҮЛЭХ НЬ МАНАЙ БАГИЙН ЗОРИЛГО

Ч.ЧУЛУУН

Архангай аймгийн Засаг даргатай хөгжлийн гарц сэдвийн хүрээнд ярилцлаа.

-Архангай аймагт хаваржилт ямар байна вэ гэдгээс ярилцлагаа эхлэх нь зөв байх?

-Архангай аймаг бүх нутгаа-

раа цастай өвөлжсөн. Бичин жил зундаа хур бороо элбэг, намар нь урт, налгар болж өнгөрсөн учраас малчид өвс тэжээлээ маш сайн бэлтгэсэн нь өвлийг өнөтэй давахын үндэс болсон гэж аймгийн удирдлагууд дүгнэж байгаа. Үнэндээ архангайчууд бичин жилийн гарз хохирол багатай давахын төлөө бололцоотой

бүхий л арга хэмжээг авч дор бүрнээ хичээсэн. Цас их ордог сумдад өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлж, цаг хатуурах үед тэндээс нь хургэхээр зохион байгуулалтуудыг хийсэн. Энэ бүхний хүчинд өвлийг гайгүй давлаа. Гэхдээ таван сум зудын байдалтай, зургаан сум зудархуу өвөлжсөн. Улсын онцгой комисс ч дэмжиж, 240 тонн өвсийг

үнэгүй, 290 тонн тэжээлийг хөнгөлөлттэй үнээр сумдадаа хургэж өгсөн. Хаврын дунд сар гарсан хэдий ч ихэнх сумдын нутаг дэвсгэрт их хэмжээний цас орж, малчдыг хэсэг тэвдүүлээд авлаа. Мал төллөөд эхэлсэн, өнөөдрийн байдлаар 45 хувьтай байна. Малын жилбэ ерөнхийдөө гайгүй.

Үргэлжлэл нь VI нүүрт

Хаягдлыг алт болгосон нөхөрлөлүүд туршлага солилцов

Гэрэл зургийг Г.АРГУУЖИН

Б.СУМЬЯА

Ерөнхий сайдын ивээл дор зохион байгуулж буй “Байгаль хамгаалах нөхөрлөлүүдийн үндэсний II чуулган”-ыг угтсан “Байгальд ээлтэй бүтээгдэхүүн-2017” үзэсгэлэн худалдааны нээлт өнгөрсөн пүрэв гарагт Сүхбаатарын талбайд боллоо. Үзэсгэлэнг нээж Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд Д.Оюунхорол хэлсэн үгэндээ “Үзэсгэлэн худалдаагаар нөхөрлөлүүдийнхээ үйл ажиллагааг сурталчлахаас гадна, харилцан бие биенээсээ суралцах, туршлага солилцох, хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлэх боломжийг нь олгож байгаа юм. Мөн нийслэлчүүддээ байгалийн цэвэр бүтээгдэхүүнээ сурталчлан таниулж, борлуулж ашиг орлогоо нэмэгдүүлэх үүд хаалгыг нь нээж байгаадаа баяртай байна” гэлээ.

Үзэсгэлэн худалдааны хүндэт зочдоор УИХ-ын гишүүн, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга Ж.Мөнхбат, НҮБ-

ын ХХААБ-ын Монгол дахь Суурин төлөөлөгчийн үүрэг гүйцэтгэгч Кэвин Д.Галлархер, Нөхөрлөлүүдийн үндэсний холбооны тэргүүн Д.Гансэлэм, Увс аймгийн Бөхмөрөн сумын “Ацаг хар” нөхөрлөлийн ахлагч Б.Даваасамбуу нар уригдан ирж, нөхөрлөлүүдийн үндэсний холбооны гишүүдэд баяр хүргэж, үг хэллээ. Үзэсгэлэнд 21 аймгийн 170 гаруй сумын Засаг дарга нар, 1690 гаруй нөхөрлөлийн 800 гаруй төлөөлөгчид оролцлоо.

Төв талбайд янз бүрийн хаягдал мод, боргоцой, үндэс зэргээр урласан гоёмсог чимэглэл, бэлэг дурсгалын зүйлсийг дэлгэн тавьсан асрууд байрлаж байв. Тэдэн дунд Баян-Өлгий аймгийн хоёрдугаар багийн иргэн Ж.Бадбас голын усанд унасан улиас модыг ухах хийсэн айраг цэгээний сав, унанги буга, аргаль, янгирын эврэн бариултай чинжаал, 100 граммаар савласан барагшун зэргийг худалдаалж байлаа.

Үргэлжлэл нь VIII нүүрт

МОНГОЛЫН МЭДЭЭ

Манай сонины I улирлын нэмэлт захиалга үргэлжилж байна

Улиралд **44** дугаар

Захиалгын үнэ 19800

Монгол шуудан: 70078977
УБ шуудан: 70127027
Скай пост: 70121294
Түгээмэл шуудан: 70115025

ОНЦЛОХ МЭДЭЭ

Долоон настай охинд элэг шилжүүлэх хагалгаа 20 цаг үргэлжлэв

Улсын нэгдүгээр төв эмнэлгийн эмч нарын баг болон ЭХЭМТ, Солонгос улсын “Асан” анагаах ухааны төвийн хамтарсан баг долоон настай охинд ээжээс нь элэг шилжүүлэн суулгах хагалгааг энэ бямба гарагт амжилттай хийж дуусгалаа.

Элэг шилжүүлэн суулгах хагалгаанд гурван эмнэлгийн эмч, сувилагч, асрагч нийт 80 гаруй хүн оролцсон бөгөөд нийт 20 цаг үргэлжилжээ. Энэ сарын 22-ны өглөө 06.00 цагаас эхэлж, улмаар шөнө дууссан байна. Хагалгаанд орсон Л.Бүжинлхам охин нярай үедээ шарлалт нь арилахгүй, улмаар бие нь шар, нүд нь ногоон туяатай байсан учраас гурван сартайд нь эмчид хандаж улмаар төрөлхийн цөсний замын битүүрэлтэй гэсэн онош сонсчээ. Энэ хагалгаа нь манай улсад хийгдэж буй элэг шилжүүлэн суулгах 34 дэх удаагийн хагалгаа бөгөөд хүүхдэд хийж байгаа гурав дахь хагалгаа юм байна. Охины хагалгааны зардалд нийт 75 сая төгрөг зарцуулагдсан бөгөөд 70 орчим хувийг Эрүүл мэндийн яамны төсвөөс гаргасан гэдгийг А.Цогцэцэг сайд онцолжээ. Мөн сайхан сэтгэлт монголчуудын хандив, тусламжаар ийнхүү нэгэн гэр бүл элэг бүтэн үлдлээ. Долоон жилийн турш охиныхоо төлөө шантралгүй тэмцэж явсан залуу гэр бүлд уншигчдынхаа өмнөөс аз жаргал, эрүүл энхийн хүсье.

ХААН банк			Худалгаа хөгжлийн банк		
	Авах	Зарах		Авах	Зарах
АМ.ДОЛЛАР	2415.00	2429.00	ФУНТ	3057.00	3151.00
ЕВРО	2562.00	2629.00	РУБЛЬ	42.10	44.20
ИЕН	22.03	22.35	ЮАНЬ	349.90	353.50
			АМ.ДОЛЛАР	2414.00	2428.00
			ЕВРО	2533.00	2646.00
			РУБЛЬ	40.71	46.31
			ЮАНЬ	349.50	353.40

Өчигдрийн 19.00 цагийн байдлаар

ОРОН НУТАГ

лал жуулчлалын мэргэжилтэн бий. Тэр маань хаанаа ч хүрдэггүй юм. Тиймээс орон нутгийн өмчит Байгаль орчин, аялал жуулчлалын мэдээллийн төв байгуулах гэж байна. Бодлогын төвшинд байр савных нь асуудлыг шийдсэн. Дүрэм, журмыг нь ч боловсруулсан. Үүний үр дүнд аялал жуулчлалын томоохон сүлжээ Архангайд бий болох юм. Түүнчлэн аялал жуулчлалын бизнес эрхэлж байгаа хүмүүстэй цахимаар холбогдож, маршрутаа шинэчилнэ. Өвөрхангай, Хөвсгөл бидний байнгын маршрут. Аялал жуулчлалыг зөвхөн хэдэн гэр барьчихаад хүн ирж хоноод явах гэж ойлгоод байгаа юм. Тийм биш. Тодорхой хэмжээний хөрөнгө оруулалт хийгээд орчин нөхцлийг нь сайжруулж, хүүхэд залуучуудын саатах зүйлүүдийг нь бий болгох ёстой. Жишээлбэл, Цагаан нууранд гэхэд мотоциклиор давхидаг ч юм уу усан доогуур явдаг зүйл яагаад байж

дээр хэлсэнчлэн нэгдүгээрт үйлдвэржилт, хоёрдугаарт хүний хөгжил. Тиймээс бүх салбарт хүний хөгжлийг нэн тэргүүнд тавьж байгаа. Жишээлбэл, багш нартаа зориулж, “Багшийн хөгжил” гэдэгхөтөлбөрийгхэрэгжүүлж эхэлсэн. Сайн багшаас сайн шавь төрнө шүү дээ. Эрүүл мэндийн салбарын эмч ажилтнуудын мэдлэгчадварыг нь дээшлүүлэх нь ч бидний эн тэргүүний асуудал. Бизнес эрхлэгчдийг ч бодлогын гадна орхиогүй. Тэдэнд зориулсан сургалтуудыг байнга явуулж байгаа. Энэ боломжуудыг бий болгохын төлөө, иргэдээ татан оролцуулж гэмээн миний санаачилсан, эхлүүлсэн ажлын үр дүн гарна шүү дээ. Бид төсвөөс мөнгө гаргаад “Архангайд үйлдвэрлэл” гэдэг том худалдааны төв барихаар болсон. Энэ маань төр, хувийн хэвшил хамтарсан худалдааны төв байх юм. Баруун чиглэлийн авто замгүй түшиглэн мөнгө олох боломж бидэнд байгаа. Үүнийг бид

ТАТААСГҮЙГЭЭР ХӨГЖҮҮЛЭХ НЬ БАГИЙН ЗОРИЛГО

анхаарна. Ирэхарваннэгдүгээр сард Өвөрмонголд зохион байгуулагдах үзэсгэлэн худалдаанд оролцох бэлтгэл ажилд манай малчид хэдийнэ орсон. Архангайн брэнд бүтээгдэхүүн ганц ааруул хурууд ч биш байгалийн уран зургууд ч байх болно. Сайхан зурагнаас эхлээд гаргах зүйл олон байна. Байгаа бүхнээ брэнд болгохын төлөө архангайчууд хичээж байгаа. **Үзэсгэлэнт байгалиар аялал хөгжлийн түрүүнд Архангайг зорьдог. Зам нь ч сайхан. Газрын**

хэвлий нь ч баялаг ихтэй. Харин түүнийгээ ашиглах, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах тухайд хангалттай ажиллаж чаддаггүй. Тамирын гол зарим газарт ширгэж, Орхон голын эх рүү алт угаасан угаадас цутгаж буй. Та надтай санал нийлэх үү? -Манайд алттай ганцхан газар байдаг. Манай газар нутагт долоон аж ахуйн нэгж лиценз эзэмшдэг. Урт нэртэй хуулийн үйлчлэлийн хүрээ багассанаас зарим газруудын лиценз нь сэргэж, эдүгээ

ашиглаж эхэлсэн байгаа. Өөрийн тань хэлж байгаа үнэн л дээ. Засгийн газрын төвшинд санал хүргүүлж, Оюунхорол сайдаар ахлуулсан ажлын хэсэг ирж, нөхцөл байдалтай танилцсан. УИХ-ын гишүүд, өвөрхангайнхан ч ирсэн. Ний нуугүй ярихад Архангайгаас нэг жижигхэн л нөхөрлөл үйл ажиллагаа явуулдаг. Бусад нь бүгд өвөрхангайнхан. Хоёрдугаарт, Уул уурхай яам, Мэргэжлийн хяналтын газар, Байгаль орчин аялал жуулчлалын яам нь зөвшөөрлийг нь өгсөн

аймаг яах ёстой юм. Орон нутаг газар нутгаа нөхөн сэргээж авахын төлөө зүтгэх болно. Энэ жилээс ашиглалт өнөөдөр дууссан л бол орон нутаг хэрэгцээндээ яаралтай авах байх болно. Асуудлыг ингэж шийдэх хэрэгтэй юм билээ. Тэгээд шийдвэр нь гарсан нөхцөлд орон нутаг яах вэ гэдэг зүйл яригдана. **-Аялал жуулчлалаас та бүхэн багагүй ашиг хүртэж буй. Өнгөрсөн зуны тухайд ашигтай ажиллаж чадсан уу?** -Манайд байгаль орчин, ая-

болохгүй гэж. Тийм боломж нөхцлүүд нь манай Цагаан нуур, Өгий нуурт байгаа юм. **-Аймгийн Засаг дарга бүр үйл ажиллагааныхаа хөтөлбөрийг ард иргэдээрээ хэлэлцүүлж, батлуулсан. Таны тухайд хожим “Мөнхнасан” гэж авторлогдаж үлдэх юу байна?** -Энэ дөрвөн жилд миний хийх ажлын цөм нь иргэд маань ажилтай орлоготой байхын зэрэгцээ Архангай аймаг бизнес эрхлэгчдэд таатай байх нөхцлийг бүрдүүлэх явдал. Үүний тулд

олон жил ашиглахгүй явж ирсэн. Тэгэхээр тээврийн оношлогооны төв гэсэн цогцолборыг байгуулна. Увс аймаг гэхэд 1600 км. Тиймээс Увс-Архангай гэсэн чиглэлийг бий болгоод манайхан эндээс нь хүнээ шилжүүлж аваад аяллыг үргэлжлүүлдэг тогтолцоонд шилжих юм. Хүн нь ч амраад авна. Эдийн засагт ч ашигтай байх хувилбар. Энэ мэтчилэн боломжуудыг бий болгосон дөрвөн жил байгаасай гэж хүсч байгаа. Үүнийхээ төлөө зүтгэж ажиллах болно.

ТОМИЛОЛТ

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЛБАРТ НЭГЭН ШИНЭ ХУУДСЫГ НЭЭЛЭЭ

Б.СУМБЯА

Улаанбаатар төмөр замын аялал жуулчлалын товчоо, БНХАУ-ын Хөх хотын Төмөр замын олон улсын аялал жуулчлал, зар сурталчилгааны групп хоорондын жуулчин солилцох хамтын ажиллагааны нээлтний ёслол Дорноговь аймгийн Замын-Үүд суманд болж, анхны өдрийн жуулчнаа хүлээн авлаа. Ёслолын үйл ажиллагаанд Дорноговь аймгийн ИТХ-ын дарга С.Түмэнбаяр, ГХЯ-ны Хөрш орнуудын газрын гуравдугаар нарийн бичгийн дарга О.Цэрэндондог, УБТЗ-ын Дотоод аудит, хяналтын албаны дарга Ж.Пунцаг, Аялал жуулчлалын товчооны захирал Б.Хажидмаа, Замын-Үүд сумын Засаг дарга Н.Алдарбаяр нарын албаны хүмүүсээс гадна Эрэн хотын консул Л.Золзаая, Эрэн хотын дэд консул Д.Болд, Хөх хотын ачаа тээвэр хариуцсан дэд дарга Чуан Шао Цун, Хөх хот аялал жуулчлал зар сурталчилгаа хариуцсан дарга Чао Чен нарын хүндтэй зочид төлөөлөгчдөөс гадна БНХАУ-ын 70 гаруй жуулчид, хэвлэл мэдээллийн ажилтнууд оролцсон юм.

Гэрэл зургийг Г.АРГУУЖИН

хамгийн урт төмөр замтай аймаг. Энэ дагуу аялал жуулчлал хөгжвөл бидэнд ч, бүс нутагт ч ашиг орлого нэмэгдэхэд нь ач холбогдолтой гэж харж байна” хэмээн онцоллоо. Улаанбаатар төмөр замын аялал жуулчлалын товчоо Хөх хотын Төмөр замын олон улсын аялал жуулчлал, зар сурталчилгааны группын энэхүү хамтын ажиллагааны хүрээнд манай улс ирэх арваннэгдүгээр сарын 1 хүртэл багадаа 4800 өдрийн жуулчин хүлээн авах боломжтой болж байгаа ажээ. Улаанбаатар төмөр замын аялал жуулчлалын товчооны захирал Б.Хажидмаа “Хөх хотын аялал жуулчлал, зар сурталчилгааны групп, Улаанбаатар төмөр замын товчоо удаан хугацааны турш харилцаатай байсаар ирсэн. Гэхдээ өмнө нь манайх өдрийн жуулчин хүлээн авч байгаагүй. Энэ удаа эхлэлийг нь тавьж байна. Хөх хотын аялал жуулчлал, зар сурталчилгааны группын зүгээс адилхан төмөр замын байгууллага төдийгүй, төрийн оролцоотой аялал жуулчлалын үйлчилгээ явуулах байгууллага гэдэгт сэтгэл ханамжтай байгаагаа

илэрхийлсэн. Бидний төлөвлөгөөнд өнөөдрөөс эхлээд ирэх арваннэгдүгээр сарын 1 хүртэл долоо хоногийн даваа, баасан гараг тус бүрт 100 жуулчин хүлээн авахаар тусгагдсан байгаа. Үүгээр тооцвол багадаа 4800 жуулчин авна. Түүнчлэн, Дорноговь аймгийн Засаг даргын тамгын газар, Эрэн хотын аялал жуулчлалын танхимын хооронд гэрээ байгуулж, 30 мянган жуулчин хүлээн авахаар тохирсон байдаг. Бидний хувьд тэдгээр жуулчдыг дээр дурьдсан долоо хоногийн хоёр өдрөөс бусад өдрүүдэд ч Замын-Үүд дэх салбар, үйлчилгээний зочид буудал, ресторан, жуулчны бааз, “Монголд үйлдвэрлэл” дэлгүүрийн хүчин чадлаасаа хамааран хүлээн авах боломжтой. Үүнийг ч, Дорноговь аймгийн ЗДТГ-аас дэмжиж байгаа” гэлээ. Өдрийн жуулчин солилцох хамтын ажиллагааны хүрээнд Замын-Үүдэд хүрэлцэн ирсэн анхны 70 гаруй жуулчин тус сумын соёлын төвд болсон нээлтний ёслолд оролцсоныхоо дараа урлагийн тоглолт үзэж, Монголын соёл уламжлалтай танилцлаа. Харин үүний дараа “Жинчин” зочид буудлын ресторанд зочилж, монгол үндэсний хоол амталж, төмөр замын дэргэдэх “Ган зам” дэлгүүрээс бараа бүтээгдэхүүн худалдан авлаа.

Албаны хүмүүсийн мэдээлж буйгаар, нэг жуулчин 200-300 юаны орлого оруулсан бөгөөд нэг өдөрт 70 жуулчин багадаа 14 мянган юан, монгол мөнгөөр тооцвол 4.9 сая төгрөгийн орлого оруулжээ. Бараа бүтээгдэхүүний тухайд хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн, шоколад, архи, арьсан эдлэл хамгийн эрэлттэй байсан аж. БНХАУ-ын жуулчид хил орчмын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэхийн тулд юун түрүүнд дэлгүүрийг өргөтгөж, бараа бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулах хэрэгтэй байгааг дурьдаж байлаа. Тухайлбал, Эрэн хотод амьдардаг нэгэн эмэгтэй гоо сайхны бүтээгдэхүүн худалдан авахыг хүссэн ч, тус дэлгүүрт байхгүй байсан гэнэ. Ямартай ч, утаагүй үйлдвэрлэл гэгддэг аялал жуулчлалын салбарт Улаанбаатар төмөр замын аялал жуулчлалын товчоо нэгэн шинэ хуудсыг нээлээ.

